

Περίληψη-Summary

Μπαλογιάννη Αγλαΐα: «Τα τεχνοτροπικά εργαστήρια κεραμικής κατά τη Νεοανακτορική περίοδο στην Ανατολική Κρήτη»

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τα τεχνοτροπικά χαρακτηριστικά της κεραμικής παραγωγής ορισμένων θέσεων της Ανατολικής Κρήτης κατά τη Νεοανακτορική περίοδο. Ο βασικός στόχος αυτού του πονήματος είναι η αναγνώριση των τοπικών γνωρισμάτων στην κεραμική παραγωγή, ο προσδιορισμός τεχνοτροπικών εργαστηρίων και η διερεύνηση της κοινωνικής τους σημασίας στο συγκεκριμένο ιστορικό πλαίσιο.

Το θεωρητικό υπόβαθρο της εργασίας, επηρεασμένο από θεωρίες περί παγίωσης πρακτικών και ανθρώπινης δράσης, χαρακτηρίζεται από την πεποίθηση ότι οι τεχνοτροπίες συνίστανται από διαδικασίες, νοητικές και χειρωνακτικές, καθώς και από επιλογές συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, μορφολογικών, διακοσμητικών, τεχνολογικών, έναντι άλλων. Η παρούσα έρευνα καλείται να εντοπίσει τις τεχνοτροπικές ομαδοποιήσεις και να προσεγγίσει τους λόγους που οδήγησαν σε αυτές τις επιλογές, ώστε να κατανοήσει πτυχές του κοινωνικού πλαισίου.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το γεωγραφικό και χρονολογικό πλαίσιο της εργασίας, οι πρόσφατες απόψεις των μελετητών σε ζητήματα χρονολόγησης και κοινωνικοπολιτικής οργάνωσης, ενώ γίνεται σύντομη αναφορά στην Ειδική Ανακτορική Παράδοση. Στο δεύτερο κεφάλαιο εξετάζεται ο χαρακτήρας της κεραμικής παραγωγής ανά θέση και διαμορφώνονται τεχνοτροπικές ομάδες και «περιφερειακές» τεχνοτροπίες. Η κεραμική που εξετάζεται προέρχεται από τον Μύρτο Πύργο, τον Πρινιάτικο Πύργο, τα Γουρνιά, το Μόγλο, το Παλαΐκαστρο, τη Ζάκρο, την περιοχή της Ιεράπετρας, την Ψείρα, τον Μακρύγαλο, τον Παπαδίοκαμπο, τον Πετρά, τη Ζου, τη Ρίζα Αχλαδιών, τον Προφήτη Ηλία-Πραισό Σητείας, το Βάι, τις Καρούμες και την Επάνω Ζάκρο. Οι θέσεις παρουσιάζονται μεμονωμένα, ώστε να γίνει κατανοητός ο τοπικός χαρακτήρας της κεραμικής, σε σχέση με το πλαίσιο αναφοράς και το επίπεδο μελέτης και δημοσίευσης κάθε θέσης.

Μέσα από τη σύνθεση των δεδομένων, στο τρίτο κεφάλαιο, γίνεται αντιληπτό ότι η εξέταση των κεραμικών τεχνοτροπιών διαθέτει πολυπρισματικό χαρακτήρα. Αρχικά, η συνεξέταση των τεχνολογικών και τεχνοτροπικών χαρακτηριστικών της

κεραμικής επιτρέπει την κατανόηση του χαρακτήρα της κεραμικής παραγωγής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και την εξέλιξή της κατά τη διάρκεια της Νεοανακτορικής περιόδου. Μια από τις βασικές θεματικές αυτής της εργασίας είναι η σχέση της κεραμικής με την παράδοση και οι πιθανές ερμηνείες αυτής της σχέσης. Επιπρόσθετα, η παρατήρηση κοινών στοιχείων μεταξύ των θέσεων υποδεικνύει ενδεχομένως «περιφέρειες» στην Ανατολική Κρήτη, οι οποίες δύναται να αποκαλύπτουν οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές ή ιδεολογικές σχέσεις. Τέλος, ο χαρακτήρας της κεραμικής της Ανατολικής Κρήτης αντιπαραβάλλεται με τα βασικά τεχνολογικά χαρακτηριστικά της Κεντρικής Κρήτης, με βασικό εκπρόσωπο την Κνωσό, ώστε να διερευνηθεί ο βαθμός επίδρασης και, αν είναι εφικτό, η μορφή της σχέσης ανάμεσα στις δύο περιοχές. Η εξέταση των κεραμικών τεχνολογιών στα παραπάνω επίπεδα ωθεί τη συζήτηση πάνω σε διαφορετικές πτυχές της μινωικής κοινωνίας, συμβάλλοντας στην κατανόησή τους.

Balogianni Aglaia: “The style workshops of pottery during the Neopalatial period in Eastern Crete”.

This paper is concerned with the styles of pottery production in some Eastern Crete sites during the Neopalatial period. The main purpose of this essay is to identify local features in pottery, to determine pottery workshops, based on style, and to investigate their social significance in this particular historical context.

The theoretical background of this essay is influenced by the theories of practice and agency and is characterized by the belief that styles consist of processes, mental and manual, as well as choices of specific features, morphological, decorative, and technological, among others. This research aims to find style groups and approach the reasons behind these choices, in order to understand aspects of the social context.

The first chapter presents the geographical and chronological context, the recent views of scholars on issues of dating and socio-political organization, while is briefly referring to Special Palace Tradition. The second chapter examines the nature of pottery production by archaeological site and formulates groups and “regional” styles. The pottery examined comes from Myrtos Pyrgos, Priniatikos Pyrgos, Gournia, Mochlos, Palaikastro, Zakros, Ierapetra area, Pseira, Makrygialos, Papadiokambos, Petras, Zou, Achladia Riza, Profitis Ilias-Praissos Sitias, Vai, Karoumes and Epano Zakros. These sites are presented individually, in order to understand the local

character of pottery, according to context and the level of study and publication of each site.

Through the composition of data, in the third chapter, it is understood that the inquiry of pottery styles is multidimensional. Initially, the examination of technological features and style in pottery allows the investigation of the nature of pottery production locally and regionally, as well as its evolution during the Neopalatial period. Particular emphasis has been placed on the connection between pottery and tradition, and the possible interpretations of this relation. Furthermore, the observation of common features between the sites may indicate “regions” in Eastern Crete, which may reveal economic, social, political and ideological relationships. Finally, the pottery production from Eastern Crete contrasts with the basic styles of Central Crete, a key representative of Knossos, in order to investigate the degree of influence and, if possible, the form of relation between the two regions. Examining the ceramic styles at each of the above levels drives the discussion on different aspects of Minoan society, thereby contributing to their understanding.